

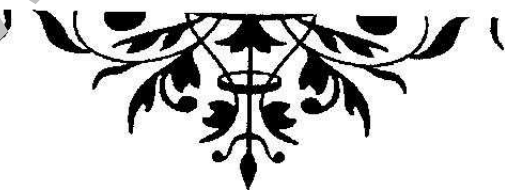
کُشکول قلندران عاشق

نویسندگان

ونزوئی عالمی پور

حامد عمادزاده تبریزی

با مقدمه پروفیسور سید حسن امین

جامی پور، ونوس، ۱۳۵۵ -	سرشناسه
کشکول قلندران عاشق / نویسندگان ونوس جامی پور، حامد عمادزاده تبریزی.	عنوان و نام پدیدآور
تهران: رافع، ۱۳۹۸.	مشخصات نشر
۲۶۷ ص.	مشخصات ظاهری
978-964-637852-0	شابک
فیبا	وضعیت فهرست نویسی
مجتهدان و علما - سرگذشتنامه - Ulama -- Biography	موضوع
دانشمندان اسلامی - سرگذشتنامه - Muslim scientists -- Biography	موضوع
مشاهیر -- ایران - Iran - Celebrities	موضوع
عمادزاده تبریزی، حامد، ۱۳۴۰ -	ساخته افزوده
۲/۵۵BP	رده بندی کنگ
۹۹۶/۲۹۲	رده بندی دیویی
۶۰۵۲۷۸۴	شماره کتابشناسی

کشکول قلندران عاشق

ونوس جامی پور
حامد عمادزاده تبریزی

- ناشر: انتشارات رافع
- نوبت چاپ: اول ۱۳۹۸
- چاپ و صحافی: نشاط
- شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
- قیمت: ۴۰۰۰۰ تومان
- فیبا: ۵۲-۰۰-۶۳۷۸-۹۶۴-۹۷۸
- مرکز پخش: ۰۲۱۳۳۳۶۰۶۱۱-۰۹۱۲۶۱۲۶۳۴۰

فهرست

۱۳	مقدمه
۱۷	سخنی با خوانندگان
۲۱	فصل اول: نقش صفویه در تحولات ایرانی - فرهنگی کشور ایران
۲۱	اوضاع اجتماعی کشور
۲۳	شاه عباس کبیر
۲۶	زوایای مختلف پیشرفت ایران در عصر صفو
۲۸	دانشمندان و فلاسفه
۲۸	شیخ بهایی (بهاءالدین محمد بن حسین عاملی)
۲۹	میرداماد (محمدباقر حسینی استرآبادی)
۳۲	میرفندرسکی (ابوالقاسم بن ابوطالب میرحسینی)
۳۴	شیخ حرّ عاملی
۳۶	ملا محسن فیض کاشانی
۳۷	آسیب شناسی تصوف و صوفی گری
۴۲	تفکر نقطویان
۴۴	توضیح
۴۵	سیری در تاریخ تصوف
۵۷	آموزش و ارتقاء فرهنگ
۵۸	شیخ صفی الدین اردبیلی

۵۹	علم کلام در عصر صفوی
۶۰	فلسفه از دیدگاه ملاصدرا
۶۳	تاثیر حکمت خسروانی (حکمت بوعلی)
۷۳	فصل دوم: تاریخچه حوزه علمیه نجف - معرفی چند تن از علما
۷۳	قدیمی‌ترین مرکز معارف جعفری
۷۵	دوره تکوین و تثبیت
۷۵	دوره تبعیت و رکود
۷۶	دوره معنق اردبیلی
۷۷	آقا ریاز
۷۸	آقا محمد باقر وحید مهابادی
۸۰	عصر درخشش دماوندی - حوزه نجف
۸۱	شیخ انصاری
۸۲	شیخ محمد حسین اسماعیلی کپانی
۸۳	میرزا محمد حسن شیرازی
۸۳	آخوند خراسانی
۸۴	دانش فقه و اصول
۸۴	دانش علم رجال
۸۵	علوم عقلی
۸۶	درس خارج
۸۷	محمد جواد بلاغی
۸۷	ابوالحسن اصفهانی
۸۷	اشائه تفکر کمونیست
۸۸	دوره قاجار
۸۸	جنگ‌های ایران و روس
۸۹	تحریم تنباکو
۸۹	نهضت مشروطه

۸۹	مباران مجلس شورای ملی
۹۰	اولتیماتوم دولت روس
۹۱	شیخ مهدی خالصی
۹۲	سیاست‌های رضاخان
۹۲	قیام پانزده خرداد
۹۲	حضور امام خمینی
۹۳	حمله انگلیس و فتوای جهاد
۹۳	اعتراض به اشغال عراق
۹۴	حجۃ الاسلامیه
۹۵	مدرسه برویه
۹۶	مدرسه حرّ حرّ
۹۶	کتابخانه‌ها
۹۷	تاسیس مدارج معارف
۹۸	شهید سید محمد باقر صدر
۱۰۱	استقلال رای و اجتهاد شهید صدر
۱۰۳	شهیده آمنه بنت الهدی صدر
۱۰۹	فصل سوم: حوزه علمیه قم - معرفی مراجع ثلاث و چند تن از علما
۱۰۹	تشیع در سرزمین ری و معرفی دو خاندان از دانشمندان و محدثان قم
۱۱۳	کارکرد حوزه‌ی علمیه قم در سده‌ی اخیر
۱۱۹	آیت‌الله امام موسی صدر
۱۲۴	بازسازی هویت، انسجام و عزّت تاریخی شیعیان لبنان
۱۲۶	آیت الله سید محمد حجت کوه‌کمره‌ای تبریزی
۱۲۸	آیت‌الله العظمی سید محمد تقی خوانساری
۱۳۰	نماز باران
۱۳۰	نماز جمعه
۱۳۱	آثار خوانساری

- ۱۳۱ وفات
- ۱۳۱ خاندان معظم طباطبائی بروجردی
- ۱۳۶ علامه سید محمد حسین طباطبائی تبریزی
- ۱۴۱ حاج شیخ عباس قمی
- ۱۴۵ فصل چهارم: حوزه علمیه تهران - معرفی چند تن از علما
- ۱۴۵ معرفی مدارس علمیه تهران
- ۱۴۵ مدرسه مروی
- ۱۴۸ مدرسه عالیّه شیخ عبدالحسین
- ۱۴۹ چرا این مدرسه به نام امیرکبیر نیست؟
- ۱۴۹ تولیت مدرسه میرزا مدرسه
- ۱۵۰ مدرسه لائیک محمد باقر (مجتهدی)
- ۱۵۱ مدرسه معیر
- ۱۵۲ علامه شیخ میرزا ابوالحسن مرانی
- ۱۵۴ آثار قلمی
- ۱۵۴ تفسیر و علوم قرآنی
- ۱۵۴ حدیث و روایت
- ۱۵۴ فقه و اصول
- ۱۵۵ فلسفه و کلام
- ۱۵۵ هیئت و نجوم
- ۱۵۵ تاریخ
- ۱۵۶ وفات
- ۱۵۶ شیخ عزیزالله عطاردی قوچانی
- ۱۵۹ وفات
- ۱۵۹ شیخ محمد تقی آملی
- ۱۶۲ موضع گیری های سیاسی
- ۱۶۲ اسرائیل

۱۶۳	انجمن‌های ایالتی و ولایتی
۱۶۴	ویژگی‌های اخلاقی
۱۶۶	اسوه شکیبایی
۱۶۶	دعوت به تدریس در دانشگاه
۱۶۶	آثار
۱۶۷	وفات
۱۶۹	فصل پنجم: حوزه علمیه مشهد - معرفی مراجع ثلاث و چند تن از علما
۱۶۹	مکتب‌های علمیه
۱۶۹	قرن ششم
۱۷۰	قرن ششم
۱۷۰	قرن نهم و ده
۱۷۱	ساخت مدارس
۱۷۱	نظام درسی
۱۷۲	مدارس علمیه
۱۷۲	شهریه
۱۷۳	علائق و انگیزه‌های تحصیل
۱۷۴	جنبش‌های اجتماعی
۱۷۶	تاسیس و بازسازی مدارس
۱۷۷	مکتب تفکیک
۱۷۸	علمای قدیم
۱۷۹	ابن ابی‌جمهور
۱۷۹	محمد موسوی
۱۸۰	علمای جبل‌عامل
۱۸۰	میرداماد
۱۸۰	نورالله شوشتری
۱۸۱	لطف‌الله میسی

- ۱۸۱ حسین اردکانی
- ۱۸۱ ابراهیم مشهدی
- ۱۸۲ ملا محمد رفیع گیلانی
- ۱۸۲ شاه‌ی
- ۱۸۲ پاچناری
- ۱۸۲ محمد باقر سبزواری
- ۱۸۳ خاندان‌های علمی
- ۱۸۳ شیخ‌های ریاضی
- ۱۸۴ قصید
- ۱۸۴ مدرس ریاضی
- ۱۸۵ مدرس فاضیه
- ۱۸۶ ویژگی‌های حوزه مشرق
- ۱۸۷ فلسفه و عرفان
- ۱۸۷ موضع‌گیری علما در مسائل دینی
- ۱۸۸ میرزا احمد کفایی
- ۱۸۹ میرزا مهدی اصفهانی
- ۱۹۰ شیخ مرتضی آشتیانی
- ۱۹۰ حاج آقا حسین قمی
- ۱۹۱ آیت‌الله بروجردی
- ۱۹۲ آیت‌الله حاج میرزا محمد آقازاده خراسانی و برادران
- ۱۹۲ برادران
- ۱۹۳ میرزا مهدی کفایی خراسانی
- ۱۹۳ حاج میرزا احمد کفایی خراسانی
- ۱۹۴ حاج میرزا حسین کفایی خراسانی
- ۱۹۴ حاج میرزا حسن کفایی خراسانی
- ۱۹۴ سفر به خراسان
- ۱۹۷ فعالیت‌های سیاسی

۲۰۵	شهادت
۲۰۶	آیت الله حاج سید محمد هادی حسینی میلانی
۲۰۸	فعالیت‌های انسان دوستانه
۲۰۹	گام‌های ماندگار و موثر
۲۱۱	آیت الله محمد واعظزاده خراسانی
۲۱۵	فعالیت‌های فرهنگی و سیاسی
۲۱۶	آثار مکتوب
۲۱۸	وفات
۲۱۹	فصل ششم: دوره علمیه تبریز - معرفی چند تن از علما
۲۱۹	تاریخچه مدارس عالییه در ریز از قاجار تا امروز
۲۱۹	دوره نخست
۲۱۹	دوره دوم
۲۲۰	دوره سوم
۲۲۰	دوره چهارم
۲۲۱	شکوفایی فقه شیعه
۲۲۱	دوره پنجم
۲۲۳	مدرسه طالبیه
۲۲۴	آیت الله حاج سید محمد علی قاضی طباطبائی
۲۲۷	آثار قلمی
۲۲۹	شهادت
۲۲۹	خانندان مجتهدی تبریزی
۲۳۱	میرزا ابوالحسن انگجی

۲۳۷	فصل هفتم: آشنایی با نویسندگان
۲۳۷	گوشه نشین محراب
۲۳۹	از کودکی تا امروز

- ۲۴۰ دل را خدای برای محبت نموده خلق
- ۲۴۷ ستاره انیس
- ۲۵۳ اشعار ونوس جامی پور - انیس
- ۲۵۳ تصاویر
- ۲۵۸ منابع مکتوب
- ۲۶۰ منابع الکترونیک

www.ketab.ir

تقدمه پروفیسور سید حسن امین^۱

کتاب حاضر با نام «جذاب کشکول قلندران عاشق» شامل اطلاعات ارزنده و آگاهی‌هاست. مؤلف در تاریخ، شخصیت‌های سیاسی، اسلام‌شناسی، تاریخ علم و ایران‌شناسی است که به اهتمام «دانشمند ارجمند استاد حامد عمادزاده تبریزی و شاعره نعرگوی وابدان معاصر، مؤسس و رئیس انجمن ادبی جامی، سرکار خانم ونوس جامی پور» به رشته تالیف درآمده است. من با حوصله و اشتیاق این کتاب را برای نوشتن مقدمه از آغاز تا پایان خواندم و خوشحالم که با صرف وقت، می‌توانم با رعایت انصاف و انوری معقول برداشت خود را از این کتاب به آگاهی مخاطبان فهیم برسانم.

اولین کلمه از عنوان کتاب یعنی واژه «کشکول» بسیار آگاهانه و دقیق انتخاب شده است، زیرا کشکول یا جنگ یا چننه در عرصه نویسندگی و دانشمندان ایرانی، مجموعه‌ای از یادداشت‌های پراکنده است که گاهی ارتباط خاصی بین آنها نیست و شاخص‌ترین آنها کشکول شیخ بهایی است. بنابراین،

* حقوقدان، فیلسوف، ادیب و شاعر، استاد اسبق صاحب کرسی دانشگاه گلاسگو کالدونیان - انگلستان.

کتاب حاضر، تالیف خاصی در زمینه‌ی واحدی نیست که تمام فصول آن به هم مرتبط باشد و از این رهگذر، محکوم به احکام تالیف و تصنیف با رعایت (متد) یا روش‌شناسی معهود و به اصطلاح دانشجویان و دانشگاهیان «شیود نامه نگارش و پژوهش پایان نامه‌ها» باشد، بلکه به عکس مجموعه‌ای دلپذیر از آثارهای تاریخی، فرهنگی، رجالی، معرفتی، اخلاقی، دینی، روایی، سیاسی، اجتماعی، ادبی، کلامی، فلسفی و ... است که خواننده از مطالعه آنها بهره‌مند و خرسند خواهد شد.

دومین واژه‌نامه در عنوان کتاب به کار رفته است، قلندران عاشق است که به قول حافظ: نه هر که سر بپراشد (و به قولی تراشد)، قلندری داند! پس سر و کار ما با قلندران عاشق است که بقول مولانا:

هیچ آداب و ترتیبی مجبوری
هر چه می‌خواهد دل تنگت بگو

مولفان این کتاب «کشکول» عاشقان قلندران عاشق، با مطالعه و بررسی متون و کتب و مقالات بسیار، مطالب ارزشمندی را در هفت فصل گردآوری و تالیف کرده و منابع و مراجع خود را نیز در پایان کتاب ذکر کرده‌اند. آن چنان که مشهود است، سهم استاد حامد هم دزاده تبریزی در گزینش مطالب و شرح و بسط موضوعات بیشتر است تا اگر همیت والا،

۱. قلندر، به گزارش علامه علی اکبر دهخدا در لغت نامه، بر وزن سمندر، کسی است که از آرزوهای دنیوی و امیال مادی یا تمایلات مادی رهایی یافته و به مرتبه‌ی «روح ترقی کرده» از قیود تکلفات رسمی و تعریفات رسته، دامن وجود خود را از همه برچیده و از همه دست کشیده و به دل و جان از همه بریده و طالب جمال و جلال حق شده و بدان حضرت رسیده باشد. (مدخل قلندر، چاپ دانشگاه تهران ص

کوشش و پژوهش سرکار خانم جامی‌پور نمی‌بود، این یادداشت‌ها صورت کتاب به خود نمی‌گرفت و ما از مطالعه این کتاب محروم بودیم.

بحث برانگیزترین بخش این کتاب، فصل اول آن تحت عنوان «نقش صفویه در تحولات آیینی - فرهنگی کشور ایران» است. نگاه دانشمندان و اندیشمندان به ایران، واحد نیست. جمعی آنان را می‌ستایند که با احیاء و ترویج مذهب شیعه و ازده امامی، ایران را که بین دولت‌های مسلمان سنی محصور بود، یک پارچه شیعه کردند و به آن هویت مستقل دادند و مرزهای آن را تا حدود مرزهای غرب آسیا گسترش دادند. جمعی دیگر آن را پدیده‌ای نامبارک می‌دانند که از گسترش مرزهای اسلام در اروپا ممانعت کرد و در حالی که عثمانی تا مرکز اروپا پیش رفتی که ده بود و دولت‌های اروپایی در برابر نیروی عثمانی در حال فروپاشی بودند با پادشاه صفویان، ذهن خلفای عثمانی از اروپا متوجه ایران شد و تنها منتفع از حاکمان شیعه و سنی، دولت‌های کوچک مسیحی اروپا بودند.

از جهت ادبی و شعر و شاعری هم، عده‌ای عصر صفوی را می‌ستایند که برای ترویج مذهب شیعه و تفهیم مبانی و اصول و آداب آن نگارش به زبان فارسی حتی در فقه و حدیث و تراجم معمول شد و سبک‌های ادبی و صنفی هم در شعر به اوج رسید. عده‌ای دیگر، عصر صفوی را عصر افول ادبیات و شعر می‌شمارند.

هم از جهت تولید علم و صنعت، جمعی به علم و صنعت و تجارت و رفاه عصر صفوی استناد می‌کنند و گروهی دیگر می‌گویند در زمانی که اروپا به سلاح گرم (توپخانه) و نیروی بخار (واپور) مجهز شده بود، صفویه هنوز با تیغ و سپر و شمشیر و خنجر به میدان رفته و در جنگ چالدران شکست فاحشی

و تلفات موحشی به بار آوردند. به رغم این اختلاف عقاید در باب حسنات و سیئات صفویه، فصل اول کتاب حاضر، حاوی اطلاعات مفیدی در زمینه نقش صوفیان صفوی در تحولات فرهنگی و آیینی است که بعدها از آن به تعبیر کتر علی شریعتی به ظهور شیعه صفوی - در برابر شیعه علوی انجامید.

نشر های دوم، سوم، چهارم، پنجم و ششم کتاب به ترتیب به معرفی حوزه های علمیه نجف، قم، تهران، مشهد و تبریز اختصاص دارد که در هر فصل نام چند چهره شاخص معرفی شده است. اگر نبود که این کتاب عنوان «کشکول» دارد، من به خود حق می دادم که بگویم جای حوزه اصفهان در این میان خالی است. چرا که از عصر صفوی تا نسل قبل از ما، این حوزه از پربارترین حوزه های فلسفی است و بزرگانی را تربیت کرده بود مانند: آقا محمد بیدآبادی، ملا علی قوری، حاج میرزا هادی سبزواری، میرزا ابوالحسن جلوه، جهانگیر خان قشقایی، حکیم خراسانی، آقای ارباب، حاج آقا حسین بروجرودی و...

سخن را کوتاه کنم. کتاب حاضر، سعی دارد تا یک تألیف جامع و مانع باشد؛ همچنین «کشکول»ی پر محتوی و سرشار از اطلاعات ارزنده که هر خواننده ای از مبتدی گرفته تا منتهی، از قرائت آن بهره مند خواهد گرفت و سودها خواهد برد. به مولفان و گردآوران این اثر، فرخنده باد و دست مریزاد می گویم و برای خوانندگان عزیز، اوقات خوشی را در قرا، این اثر ارزو دارم.

سید حسن امین

پیستم مرداد ۱۳۹۸